Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2024/629

7.3.2024

PRIPOROČILO KOMISIJE (EU) 2024/629

z dne 18. decembra 2023

o osnutku posodobljenega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta Finske za obdobje 2021–2030, o usklajenosti ukrepov Finske s ciljem podnebne nevtralnosti Unije in o zagotavljanju napredka pri prilagajanju podnebnim spremembam

(Besedili v finskem in švedskem jeziku sta edini verodostojni)

EVROPSKA KOMISIJA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 292 Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ([1]) ter zlasti člena 9(2) in člena 14(6) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 ([2]) ter zlasti člena 7(2) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

Priporočilo o osnutku posodobljenega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta (NEPN) Finske za obdobje 2021–2030

(1) Finska je svoj osnutek posodobljenega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta predložila 30. junija 2023.

(2) Člen 3 Uredbe (EU) 2018/1999 (uredba o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov) in Priloga I k navedeni uredbi določata elemente, ki jih je treba vključiti v posodobljene nacionalne energetske in podnebne načrte. Komisija je decembra 2022 sprejela smernice za države članice o postopku in obsegu priprave osnutka in končne različice posodobljenih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov ([3]). V smernicah so navedene dobre prakse ter opisane posledice nedavnih političnih, pravnih in geopolitičnih sprememb na področju energetskih in podnebnih politik.

(3) Komisija je v zvezi z načrtom REPowerEU ([4]) in v okviru ciklov evropskega semestra za leti 2022 in 2023 močno poudarila potrebe držav članic po reformah in naložbah v zvezi z energijo in podnebjem, da bi s pospešitvijo zelenega in pravičnega prehoda okrepile energetsko varnost in cenovno dostopnost. To je upoštevano v poročilih za Finsko za leti 2022 in 2023 ([5]) ter priporočilih Sveta za Finsko ([6]). Države članice bi morale v svojih dokončnih posodobljenih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih upoštevati najnovejša specifična priporočila za državo.

([1]) UL L 328, 21.12.2018, str. 1.
([2]) UL L 243, 9.7.2021, str. 1.
([3]) Obvestilo Komisije o smernicah državam članicam za posodobitev nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov za obdobje 2021–2030 (UL C 495, 29.12.2022, str. 24).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) SWD(2022) 611 final, SWD(2023) 626 final.
([6]) COM(2022) 611, priporočilo za priporočilo Sveta; COM(2023) 626 final, priporočilo za priporočilo Sveta.

(4) Priporočila Komisije glede doseganja nacionalnih ciljev na podlagi uredbe o porazdelitvi prizadevanj ([7]) temeljijo na verjetnosti, da bodo države članice dosegle cilje za leto 2030, ob upoštevanju pravil za uporabo prilagodljivosti na podlagi uredbe o porazdelitvi prizadevanj.

(5) Cilj priporočil Komisije o zajemanju, uporabi in shranjevanju ogljika je ustvariti pregled nad nameravano uvedbo teh tehnologij na nacionalni ravni, vključno s podatki o letnih količinah CO_2, ki naj bi bil zajet do leta 2030, razčlenjenih po viru CO_2, ki izvira iz naprav, za katere velja Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([8]), ali drugih virov, kot so biogeni viri ali neposredni zajem iz zraka, o načrtovani infrastrukturi za prenos CO_2 in o možnih notranjih zmogljivostih za shranjevanje CO_2 ter vbrizganih količinah CO_2, ki naj bi bile na voljo leta 2030.

(6) V priporočilih Komisije glede uspešnosti na podlagi Uredbe (EU) 2018/841 Evropskega parlamenta in Sveta ([9]) o rabi zemljišč, spremembi rabe zemljišč in gozdarstvu (uredba o LULUCF) je obravnavano izpolnjevanje obveznosti „nepresežka“ v obdobju 2021–2025 (obdobje 1) s strani države članice in doseganje njenega nacionalnega cilja za obdobje 2026–2030 (obdobje 2), pri čemer se upoštevajo pravila o uporabi prilagodljivosti iz navedene uredbe. V priporočilih Komisije je upoštevano tudi, da se bo kakršen koli presežek emisij v obdobju 1 na podlagi uredbe o LULUCF avtomatično prenesel v uredbo o porazdelitvi prizadevanj.

(7) V priporočilih Komisije glede prilagajanja je upoštevano, v kolikšnem obsegu je Finska v svoj posodobljeni NEPN vključila cilje prilaganja podnebnim spremembam, ki upoštevajo podnebna tveganja, ki bi lahko Finski preprečila doseganje ciljev in ciljnih vrednosti energetske unije. Posebno pozornost je treba nameniti gospodarjenju z vodo v spreminjajočih se podnebnih razmerah zaradi nevarnosti prekinitev oskrbe z električno energijo, saj poplave, vročina in suša vplivajo na proizvodnjo energije.

(8) Priporočila Komisije o ambicijah Finske glede energije iz obnovljivih virov temeljijo na formuli iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1999, ki temelji na objektivnih merilih, ter na glavnih politikah in ukrepih, ki manjkajo v osnutku posodobljenega NEPN Finske, da bi lahko Finska pravočasno in stroškovno učinkovito dosegla svoj nacionalni prispevek k zavezujočemu cilju Unije glede energije iz obnovljivih virov v višini najmanj 42,5 % leta 2030, ob skupnemu prizadevanju, da bi ga zvišali na 45 % v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta ([10]) o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov. Priporočila Komisije temeljijo tudi na prispevku Finske k posebnim ciljem iz členov 15a, 22a, 23, 24 in 25 navedene direktive ter z njimi povezanim politikam in ukrepom za njen hiter prenos in izvajanje. V priporočilih se odraža pomembnost razvoja celovitega dolgoročnega načrtovanja za uvedbo energije iz obnovljivih virov, zlasti vetrne energije, da bi izboljšali prepoznavnost evropske proizvodnje in upravljavcev omrežja v skladu z evropskim svežnjem o vetrni energiji ([11]).

([7]) Uredba (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma ter o spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 (UL L 156, 19.6.2018, str. 26), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2023/857 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. aprila 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2018/842 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma in Uredbe (EU) 2018/1999 (UL L 111, 26.4.2023, str. 1).

([8]) Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).

([9]) Uredba (EU) 2018/841 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o vključitvi emisij toplogrednih plinov in odvzemov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva v okvir podnebne in energetske politike do leta 2030 ter spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 in Sklepa št. 529/2013/EU (UL L 156, 19.6.2018, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2023/839 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. aprila 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2018/841 glede področja uporabe, poenostavitve pravil o poročanju in skladnosti ter določitve ciljev držav članic za leto 2030, in Uredbe (EU) 2018/1999 glede izboljšanja spremljanja, poročanja, spremljanja napredka in pregleda (UL L 107, 21.4.2023, str. 1).

([10]) Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82), kakor je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2023/2413 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o spremembi Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 in Direktive 98/70/ES glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta (EU) 2015/652 (UL L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([11]) Sporočilo o evropskem akcijskem načrtu za vetrno energijo, COM(2023) 669 final z dne 24. oktobra 2023, in Sporočilo o uresničevanju ambicij EU na področju energije iz obnovljivih virov na morju, COM(2023) 668 final.

(9) Priporočila Komisije glede nacionalnega prispevka k energijski učinkovitosti temeljijo na členu 4 Direktive (EU) 2023/1791 Evropskega parlamenta in Sveta ([12]) o energetski učinkovitosti, formuli iz Priloge I k navedeni direktivi in s tem povezanih politikah in ukrepih za njeno izvajanje.

(10) V priporočilih Komisije je posebna pozornost namenjena ciljnim vrednostim, ciljem in prispevkom ter z njimi povezanim politikam in ukrepom za uresničitev načrta REPowerEU, da bi hitro odpravili odvisnost od ruskih fosilnih goriv. V njih so upoštevane izkušnje iz izvajanja svežnja Varčujmo s plinom za varno zimo ([13]). Odražajo tudi nujno potrebo po povečanju odpornosti energetskega sistema glede na obveznosti iz Uredbe (EU) 2019/941 Evropskega parlamenta in Sveta ([14]) o pripravljenosti na tveganja v sektorju električne energije in Uredbe (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta ([15]) o zanesljivosti oskrbe s plinom ter izboljšanju shranjevanja energije v skladu s priporočilom Komisije o shranjevanju energije ([16]).

(11) V priporočilih Komisije je upoštevana potreba po pospešenem vključevanju notranjega trga energije, da bi dali večjo vlogo prožnosti ter okrepili položaj odjemalcev in jih zaščitili. V priporočilih Komisije je upoštevana tudi pomembnost ocene števila energetsko revnih gospodinjstev v skladu z zahtevami iz člena 3 Uredbe (EU) 2018/1999 in iz Priporočila Komisije (EU) 2023/2407 ([17]).

(12) V priporočilih Komisije se odraža pomembnost zagotavljanja zadostnih naložb v raziskave in inovacije na področju čiste energije, da bi spodbudili njen razvoj in zmogljivosti za njeno proizvodnjo, vključno z ustreznimi politikami in ukrepi za energetsko intenzivne panoge in druga podjetja, ter potreba po strokovnem izpopolnjevanju delovne sile za neto ničelno industrijo, da bi utrdili močno, konkurenčno in čisto gospodarstvo v Uniji.

(13) Priporočila Komisije temeljijo na zavezah v okviru Pariškega sporazuma za postopno opuščanje uporabe fosilnih goriv in na pomembnosti postopne odprave subvencij za fosilna goriva.

(14) Priporočila Komisije o potrebah po naložbah izhajajo iz njene ocene glede tega, ali osnutek posodobljenega načrta zagotavlja splošen pregled potreb po naložbah, da bi dosegli cilje, ciljne vrednosti in prispevke za vse razsežnosti energetske unije, ali so v njem navedeni viri financiranja, ločeno po zasebnih in javnih virih, ali so v njem navedene naložbe usklajene s finskim načrtom za okrevanje in odpornost, območnimi načrti Finske za pravični prehod in specifičnimi priporočili za državo za obdobje 2022–2023 v okviru evropskega semestra ter ali vključuje trdno makroekonomsko oceno načrtovanih politik in ukrepov. NEPN bi moral zagotavljati preglednost in predvidljivost nacionalnih politik in ukrepov ter tako podpirati varnost naložb.

(15) Priporočila Komisije odražajo bistveno pomembnost zagotavljanja zgodnjega in vključujočega posvetovanja o načrtu, vključno z učinkovito udeležbo javnosti z zadostnimi informacijami in v dovolj dolgem roku v skladu z Aarhuško konvencijo ([18]), ter širokega regionalnega posvetovanja.

([12]) Direktiva (EU) 2023/1791 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o energetski učinkovitosti in spremembi Uredbe (EU) 2023/955 (UL L 231, 20.9.2023, str. 1).

([13]) Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij „Varčujmo s plinom za varno zimo“ (COM(2022) 360 final).

([14]) Uredba (EU) 2019/941 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o pripravljenosti na tveganja v sektorju električne energije in razveljavitvi Direktive 2005/89/ES (UL L 158, 14.6.2019, str. 1).

([15]) Uredba (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2017 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 994/2010 (UL L 280, 28.10.2017, str. 1).

([16]) Priporočilo Komisije z dne 14. marca 2023 o shranjevanju energije – temelj razogljičenega in varnega energetskega sistema EU (UL C 103, 20.3.2023, str. 1).

([17]) Priporočilo Komisije (EU) 2023/2407 z dne 20. oktobra 2023 o energijski revščini (UL L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

([18]) Konvencija o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah z dne 25. junija 1998 (Aarhuška konvencija).

(16) V priporočilih Komisije o pravičnem prehodu se odraža ocena glede tega, ali so v načrtu Finske dovolj poglobljeno navedeni pomembni socialni učinki podnebnega in energetskega prehoda ter učinki teh dveh prehodov na zaposlovanje in spretnosti ter ali so v njem ustrezno opisane primerne spremljevalne politike in ukrepi za spodbujanje pravičnega prehoda, ki hkrati prispevajo h krepitvi človekovih pravic in enakosti spolov.

(17) Priporočila Komisije Finski temeljijo na oceni njenega osnutka posodobljenega NEPN ([19]), ki je objavljen skupaj s tem priporočilom.

(18) Finska naj ta priporočila ustrezno upošteva pri pripravi svojega končnega posodobljenega celovitega NEPN, ki ga je treba oddati do 30. junija 2024.

Priporočila o usklajenosti z Unijinim ciljem podnebne nevtralnosti in z zagotavljanjem napredka pri prilagajanju podnebnim spremembam

(19) Komisija mora v skladu z Uredbo (EU) 2021/1119 (evropska podnebna pravila) oceniti skladnost nacionalnih ukrepov s ciljem podnebne nevtralnosti in zagotavljanjem napredka pri prilagajanju podnebnim spremembam. Komisija je ocenila usklajenost ukrepov Finske s temi cilji ([20]) –

PRIPOROČA, DA FINSKA UKREPA TAKO, DA:

GLEDE OSNUTKA POSODOBLJENEGA NACIONALNEGA ENERGETSKEGA IN PODNEBNEGA NAČRTA NA PODLAGI UREDBE (EU) 2018/1999

1. zagotovi projekcije za prikaz, kako bo z obstoječimi in načrtovanimi politikami in ukrepi dosežen nacionalni cilj glede toplogrednih plinov v višini −50 % do leta 2030 v primerjavi z ravnmi iz leta 2005 na podlagi uredbe o porazdelitvi prizadevanj; po potrebi določi dodatne politike in ukrepe, tudi za metan, N_2O in F-pline iz industrijskih procesov in uporabe proizvodov, kmetijstva in ravnanja z odpadki, ali navede, kako se bodo prilagodljivosti, ki so na voljo v okviru uredbe o porazdelitvi prizadevanj, uporabile za zagotovitev skladnosti; dopolni informacije o politikah in ukrepih ter jasno navede njihov obseg, roke in po možnosti pričakovani učinek glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, tudi za ukrepe v programih financiranja Unije, kot je skupna kmetijska politika;

2. navede količino emisij CO_2, ki bi jih bilo mogoče letno zajeti do leta 2030, vključno z virom; navede podrobne podatke o prevozu zajetega CO_2;

3. opiše konkretno pot za dosego nacionalnega cilja za LULUCF, kot je opredeljen v Uredbi (EU) 2018/841; vključi dodatne ukrepe v sektorju LULUCF, pri čemer podrobno opredeli njihov časovni okvir in obseg ter količinsko opredeli njihove pričakovane učinke za zagotovitev, da so odvzemi toplogrednih plinov dejansko usklajeni s prispevkom k cilju EU glede neto odvzemov za leto 2030 v višini −310 Mt ekvivalenta CO_2 in ciljem glede odvzemov za državo v višini − 2889 Kt ekvivalenta CO_2, opredeljenim v Uredbi (EU) 2018/841; zagotovi dodatne podrobnosti o načrtovanih ukrepih v sektorju LULUCF, vključno s količinsko opredelitvijo njihovega pričakovanega učinka v smislu odvzemov ali emisij;

4. razmisli o ukrepih, povezanih s trajnostnim gospodarjenjem z gozdovi, ter nadalje preuči zmanjšanje spremembe namembnosti gozdnih zemljišč v druga zemljišča (krčenje gozdov), sekvestracijo ogljika v kmetijske površine in materiale za dolgotrajno shranjevanje ogljika, celostne pristope, kot so sonaravne rešitve, ki prispevajo k ciljem varstva in obnove ekosistemov ter drugim okoljskim ciljem, spodbujanje in izvajanje ukrepov za energijsko učinkovitost v zvezi z biomaso, vključno z dobavo izolacijskih materialov na biološki osnovi. Ti premisleki bi morali vključevati oceno izboljšanja takih ukrepov za vse ponore in zbiralnike na zemljiščih ter zmanjšanja ranljivosti zemljišč zaradi naravnih motenj; zagotovi, da so metodološki pregledi, opravljeni v nacionalnih evidencah, skladni s količinsko opredelitvijo načrtovanih ukrepov; zagotovi jasne informacije o tem, kako se javna sredstva (tako sredstva Unije, vključno s skupno kmetijsko politiko, kot tudi državna pomoč) in zasebno financiranje prek shem za sekvestracijo ogljika v kmetijske površine dosledno in učinkovito uporabljajo za dosego nacionalnega cilja glede neto odvzema; zagotovi informacije o stanju in napredku, ki ga je treba doseči pri zagotavljanju izboljšav na ravni višjega reda/geografsko eksplicitnih naborov podatkov za spremljanje, poročanje in preverjanje v skladu z delom 3 Priloge V k Uredbi (EU) 2018/1999;

([19]) SWD(2023) 914.

([20]) Poročilo EU o napredku na področju podnebnih ukrepov za leto 2023 (COM(2023) 653 final) in delovni dokument služb Komisije Ocena napredka pri prilagajanju podnebnim spremembam v posameznih državah članicah v skladu z evropskimi podnebnimi pravili (SWD(2023) 932).

5. bolje pojasni in količinsko določi povezavo s posebnimi cilji in politikami energetske unije, ki naj bi jih podpirali politike in ukrepi za prilagajanje podnebnim spremembam;

6. poveča ambicijo za vsaj 62-odstotni delež obnovljivih virov energije kot prispevek k zavezujočemu cilju EU glede energije iz obnovljivih virov za leto 2030, določenemu v členu 3(1) Direktive (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena, v skladu s formulo iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1999; vključi okvirni začrtani potek, ki dosega referenčno vrednost za leti 2025 in 2027 iz člena 4(a)(2) Uredbe (EU) 2018/1999;

7. navede ocenjene začrtane poteke in dolgoročni načrt uvajanja tehnologij obnovljivih virov energije v naslednjih desetih letih (z obeti do leta 2040); vključi okvirni cilj za inovativne tehnologije obnovljivih virov energije v skladu z Direktivo (EU) 2018/2011, kakor je bila spremenjena; vključi konkretne cilje, ki bodo prispevali k okvirnim podciljem na področju stavb in industrije za leto 2030, ter zavezujočo najnižjo raven za obnovljiva goriva nebiološkega izvora v industriji in prometu do leta 2030;

8. nadalje razvije podrobne in količinsko opredeljene politike in ukrepe, tako da bo mogoče pravočasno in stroškovno učinkovito doseči nacionalni prispevek Finske k zavezujočemu cilju EU glede 42,5-odstotnega deleža energije iz obnovljivih virov v letu 2030, ob skupnem prizadevanju, da se ta delež poveča na 45 %; opiše zlasti tehnologije obnovljivih virov energije, za katere namerava določiti „območja za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije“ s hitrejšimi in enostavnejšimi postopki; opiše, kako namerava pospešiti uvajanje obnovljivih virov energije z uvedbo pogodb o nakupu električne energije iz obnovljivih virov, potrdil o izvoru in omogočitvenega okvira za spodbujanje lastne porabe in energetskih skupnosti; navede, kako bo zajeta zasnova obveznosti za dobavitelje goriva v prometnem sektorju, ter vključi primerljive ukrepe za spodbujanje uporabe vodika v industriji in pripravo EU na trgovino z obnovljivim vodikom;

9. vključi oceno domače oskrbe z gozdno biomaso za proizvodnjo energije v obdobju 2021–2030 v skladu z okrepljenimi merili za trajnostnost iz člena 29 Direktive (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena, in združljivosti predvidene uporabe gozdne biomase za proizvodnjo energije z obveznostmi Finske na podlagi revidirane uredbe o LULUCF, zlasti za obdobje 2026–2030, skupaj z nacionalnimi ukrepi in politikami za zagotovitev take združljivosti; vključi nadaljnje ukrepe za spodbujanje trajnostne proizvodnje biometana glede na potencial Finske za trajnostni bioplin/biometan in njegovo proizvodnjo, profil porabe zemeljskega plina ter obstoječo infrastrukturo, uporabo digestata in aplikacije za biogeni CO_2;

10. kolikor je mogoče, navede pričakovano časovnico za faze postopka sprejemanja zakonodajnih in nezakonodajnih politik in ukrepov za prenos in izvajanje določb Direktive (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena, zlasti za ukrepe iz prejšnjih točk;

11. vključi nacionalni prispevek glede energijske učinkovitosti pri porabi končne energije k zavezujočemu cilju EU glede porabe končne energije za leto 2030 v skladu s členom 4 Direktive (EU) 2023/1791 in Prilogo I k navedeni direktivi, ali prispevek, ki bo enak popravljenemu okvirnemu nacionalnemu prispevku, ki ga bo Komisija posredovala vsaki državi članici do 1. marca 2024 na podlagi člena 4(5) navedene direktive; vključi nacionalni prispevek glede energijske učinkovitosti pri porabi primarne energije k okvirnemu cilju Unije glede porabe primarne energije v skladu s členom 4 Direktive (EU) 2023/179 in Prilogo I k navedeni direktivi; vključi količino zmanjšanja porabe energije, ki jo bodo dosegli vsi javni organi, ločeno po sektorjih, in skupno tlorisno površino ogrevanih in/ali hlajenih stavb v lasti javnih organov, ki bodo letno obnovljene, ali ustrezne prihranke energije, ki bodo doseženi; vključi tudi količino skupnih prihrankov energije, ki jih je treba doseči v obdobju od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2030, in po potrebi pojasnilo o tem, kako sta bila določena letna stopnja prihrankov in izhodišče za izračun;

12. predstavi celovite politike in ukrepe za doseganje nacionalnih prispevkov glede energijske učinkovitosti ter način izvajanja načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“; opredeli zanesljive programe financiranja in sheme podpore za energijsko učinkovitost, ki bodo lahko pritegnili zasebne naložbe in dodatno sofinanciranje; določi ukrepe za prihranke energije, s katerimi bo zagotovila, da bo do leta 2030 dosežena zadostna količina skupnih prihrankov energije pri končni porabi;

13. vključi posodobljeno ambicijo za zagotovitev visoko energijsko učinkovitega in razogljičenega nacionalnega stavbnega fonda ter preoblikovanje obstoječih stavb v brezemisijske stavbe do leta 2050, vključno z vmesnimi mejniki za leti 2030 in 2040, ter primerjavo z najnovejšo dolgoročno strategijo prenove; vključi več informacij o povezanih ukrepih za stavbe in financiranju teh ukrepov ter navede njihov pričakovani učinek na prihranke energije;

14. okrepi odpornost energetskega sistema, zlasti z določitvijo cilja za uvedbo shranjevanja energije; določi ustrezne ukrepe za diverzifikacijo in dolgoročno oskrbo z jedrskimi snovmi, gorivom, rezervnimi deli in storitvami, s posebnim poudarkom na alternativnih dobavah za jedrsko elektrarno Loviisa (enote VVER-440) in dolgoročnem ravnanju z jedrskimi odpadki; navede podrobnosti o alternativnih načrtih za nadomestitev nizkoogljične proizvodne zmogljivosti preklicane jedrske elektrarne Hanhikivi; oceni ustreznost naftne infrastrukture (rafinerija, zaloge nafte) ob pričakovanem upadu povpraševanja po nafti in prehodu na bolj nizkoogljične alternative;

15. navede jasne cilje in ciljne vrednosti, zlasti za prilagajanje odjema za večjo prožnost energetskega sistema glede na oceno potreb po prožnosti, in opiše posebne ukrepe za olajšanje povezovanja energetskega sistema na podlagi člena 20a Direktive (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena;

16. nadalje razvije pristop k odpravljanju energetske revščine z vključitvijo ocene položaja trenutno prizadetih gospodinjstev in navedbo specifičnega merljivega cilja zmanjšanja, kot se zahteva z Uredbo (EU) 2018/1999 in ob upoštevanju Priporočila (EU) 2023/2407; zagotovi dodatne podrobnosti o obstoječih in morebitnih ukrepih za odpravo energetske revščine ter o namenskih finančnih sredstvih z vidika socialne politike (cenovna dostopnost) in strukturnih energetskih ukrepov;

17. nadalje pojasni nacionalne cilje na področju raziskav, inovacij in konkurenčnosti za uvajanje čistih tehnologij ter začrta pot za obdobji do let 2030 in 2050, da bi podprla razogljičenje industrije in spodbudila prehod podjetij na neto ničelno in krožno gospodarstvo; predlaga politike in ukrepe za spodbujanje razvoja neto ničelnih projektov, tudi tistih, ki so pomembni za energetsko intenzivno industrijo; opiše predvidljiv in poenostavljen regulativni okvir za postopke izdaje dovoljenj ter način poenostavitve dostopa do nacionalnega financiranja, kjer je potrebno; navede podrobne politike in ukrepe za digitalizacijo energetskega sistema, razvoj spretnosti, povezanih s čisto energijo, in omogočanje odprte trgovine za odporne in trajnostne dobavne verige ključnih neto ničelnih komponent in opreme;

18. navede reforme in ukrepe za pritegnitev zasebnih naložb, ki so potrebne za dosego energetskih in podnebnih ciljev; vključi celovit in usklajen pregled potreb po javnih in zasebnih naložbah, in sicer združeno in po sektorjih; dopolni oceno posameznega projekta po načelu „od spodaj navzgor“ s pristopom od „zgoraj navzdol“ za celotno gospodarstvo; zagotovi podrobnejšo razčlenitev skupnih potreb po naložbah z dodatnimi informacijami o nacionalnih in regionalnih virih financiranja, virih financiranja EU in zasebnih virih financiranja, ki bi jih bilo treba pritegniti; doda kratek opis vrste sheme finančne podpore, izbrane za izvajanje politik in ukrepov, ki se financirajo iz javnega proračuna in sredstev Unije, in uporabe instrumentov mešanega financiranja, pri katerih se uporabljajo nepovratna sredstva, posojila, tehnična pomoč in državna jamstva, vključno z vlogo nacionalnih spodbujevalnih bank v zadevnih shemah in/ali načini pritegnitve zasebnega financiranja; kot vir financiranja upošteva stroškovno učinkovito ustvarjanje prenosov na druge države članice v skladu z uredbo o porazdelitvi prizadevanj; poda zanesljivo oceno makroekonomskega vpliva načrtovanih politik in ukrepov;

19. opiše, kako so politike in ukrepi iz posodobljenega načrta usklajeni z revidiranim načrtom Finske za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU;

20. podrobno pojasni, kako in do kdaj namerava Finska postopno ukiniti subvencije za fosilna goriva; podrobno pojasni, kako namerava Finska postopno opustiti trdna fosilna goriva za proizvodnjo električne energije, in sicer s pojasnitvijo s tem povezanih zavez in ukrepov;

21. podrobneje opredeli analitično podlago z navedbo projekcij v okviru načrtovanih politik in ukrepov o tem, kako se bo energetski sistem razvijal do leta 2040;

22. navede podrobne podatke o socialnih posledicah podnebnega in energetskega prehoda, njunih posledicah za zaposlovanje in spretnosti ali kakršnih koli drugih distribucijskih učinkih ter o načrtovanih ciljih, politikah in ukrepih za podporo pravičnemu prehodu; navede obliko podpore, učinek pobud, ciljne skupine in namenska sredstva, pri čemer naj upošteva priporočilo Sveta o zagotavljanju pravičnega prehoda na podnebno nevtralnost ([21]); zagotovi uskladitev časovnice za zmanjšanje uporabe šote iz območnih načrtov za pravični prehod in končnega posodobljenega NEPN; kolikor je mogoče, vključi več elementov, ki bi zagotovili ustrezno analitično podlago za pripravo prihodnjega socialnega načrta za podnebje v skladu z Uredbo (EU) 2023/955 Evropskega parlamenta in Sveta ([22]), vključno z navedbami o tem, kako naj bi ocenjevali izzive in socialne učinke sistema trgovanja z emisijami iz zgorevanja goriv v stavbah, cestnem prometu in dodatnih sektorjih na najranljivejše osebe, ter omogočili opredelitev potencialnih upravičencev in ustreznega okvira politike; pojasni, kako bo okvir politike, opredeljen v NEPN, prispeval k pripravi finskega socialnega načrta za podnebje in kako bo zagotovljena usklajenost med obema načrtoma;

23. zagotovi vključujočo udeležbo javnosti v razumnem časovnem okviru ter široko udeležbo lokalnih organov in civilne družbe pri pripravi načrta; zagotovi jasen pregled nad tem, kako bo postopek posvetovanja omogočil široko udeležbo javnosti, in sicer vseh ustreznih organov, državljanov in deležnikov, vključno s socialnimi partnerji, pri pripravi osnutka in končnega posodobljenega načrta; poda povzetek stališč, ki so jih izrazili različni akterji, in povzetek o tem, kako so bila stališča, izražena med posvetovanji, vključena v načrt.

V Bruslju, 18. decembra 2023

Za Komisijo
Kadri SIMSON
članica Komisije

([21]) Priporočilo Sveta z dne 16. junija 2022 o zagotavljanju pravičnega prehoda na podnebno nevtralnost (UL C 243, 27.6.2022, str. 35).
([22]) Uredba (EU) 2023/955 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje in spremembi Uredbe (EU) 2021/1060 (UL L 130, 16.5.2023, str. 1).